

Π.3.1.4 *Ολοκληρωμένα παραδείγματα εκπαιδευτικών σεναρίων ανά γνωστικό αντικείμενο με εφαρμογή των αρχών σχεδίασης*

**Παραδειγματικό σενάριο
στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας**

«Το φθινόπωρο και τα παιδιά του»

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΖΟΥΝΗ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2011

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.1.4 *Ολοκληρωμένα παραδείγματα εκπαιδευτικών σεναρίων ανά γνωστικό αντικείμενο με εφαρμογή των αρχών σχεδίασης*

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Περιεχόμενα

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ	4
ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	4
ΣΤΟΧΟΙ-ΣΚΕΠΤΙΚΟ	5
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΦΑΣΕΩΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ	7
Αφετηρία	7
Σύνδεση με το Α.Π.Σ. και το σχολικό εγχειρίδιο	7
Σύντομη περιγραφή του σεναρίου («Το σενάριο με μια ματιά»)	7
Κατανομή του χρόνου	8
Ρόλος του εκπαιδευτικού	8
Ρόλοι των μαθητών	8
Εργαλεία-Πηγές	8
Λεπτομερής περιγραφή	9
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	26

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος ενότητας

«Το Φθινόπωρο και τα παιδιά του»

Δημιουργός

Ζούνη Ευαγγελία

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Διδακτική ενότητα

Ποίημα με τον τίτλο «Δεν μ' ακούς;», άσκηση 4, α' τεύχος, σ. 15 του βιβλίου μαθητή της Γλώσσας

Τάξη

Β' Δημοτικού, αλλά και σε μεγαλύτερες τάξεις του Δημοτικού

Χρονική διάρκεια

Θα απαιτηθούν 14-16 διδακτικές ώρες

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Το προτεινόμενο σενάριο έχει ως σκοπό αφενός να υπενθυμίσει στους/στις μαθητές/-τριες τα βασικά χαρακτηριστικά του Φθινοπώρου, ώστε να περιγράψουν με ευκολία τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν τη συγκεκριμένη εποχή χρησιμοποιώντας τις ανάλογες λέξεις και εκφράσεις, αφετέρου να γνωρίσουν τον κάθε μήνα του Φθινοπώρου ξεχωριστά επικεντρώνοντας το ενδιαφέρον τους στα ήθη και έθιμα, στο εορτολόγιο και στις παροιμίες του καθενός.

Γ. ΣΤΟΧΟΙ-ΣΚΕΠΤΙΚΟ

Το Φθινόπωρο, ως μια εποχή του χρόνου, είναι για τους/τις μαθητές/-τριες της Β΄ Δημοτικού ένα γνώριμο θέμα, αφού από την προσχολική τους ακόμη ηλικία έχουν ασχοληθεί γενικά με τις εποχές του χρόνου, είτε ως σχέδιο εργασίας (Project) είτε ως καινοτόμο πρόγραμμα (περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, αγωγής υγείας, πολιτιστικό).

Ουσιαστικά και τυπικά, οι μαθητές/-τριες είναι σε θέση να ξεχωρίσουν τα χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης εποχής, όπως είναι το άνοιγμα του σχολείου, τα πρωτοβρόχια, το όργωμα και η σπορά των χωραφιών, το κιτρίνισμα και το πέσιμο των φύλλων, ο τρύγος και το μάζεμα της ελιάς, και να τα εντάξουν στην καθημερινή τους δραστηριότητα.

Με βάση λοιπόν τα παραπάνω, η διδασκαλία μπορεί να στηριχθεί στις κεκτημένες γνώσεις των μαθητών/τριών διευρύνοντάς τες και διερευνώντας το παραπάνω θέμα μέσα από την κοινωνικοπολιτισμική του διάσταση.

Τα σχολικά εγχειρίδια –ιδιαίτερα της *Γλώσσας*, της *Μελέτης Περιβάλλοντος* και των *Εικαστικών*– ασχολούνται με το θέμα του ‘Φθινοπώρου’, το οποίο επανέρχεται συχνά, τόσο στα μαθήματα της τάξης (οριζόντιο επίπεδο) όσο και από τάξη σε τάξη (κάθετο επίπεδο).

Παράλληλα, δίνεται η ευκαιρία και η δυνατότητα μέσα από αυτήν τη διερεύνηση να αποκτήσουν οι μαθητές/-τριες ομαδικό πνεύμα, κριτική και δημιουργική σκέψη και δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων, ενώ θα αναπτύξουν δεξιότητες γραμματισμών και ιδίως των νέων γραμματισμών, που πηγάζουν από τις ΤΠΕ (διαχείριση, αναζήτηση, εύρεση, αποθήκευση, μηχανές αναζήτησης, Διαδίκτυο, άλλες ψηφιακές συσκευές), αφού το σενάριο υλοποιείται κατά βάση με τη χρήση του διαδικτύου και των λογισμικών γενικής χρήσης από τους μαθητές.

Γνώσεις για τον κόσμο και στάσεις, αξίες, πεποιθήσεις

Επιχειρείται οι μαθητές/-τριες:

- να αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με την έναρξη και λήξη του Φθινοπώρου·

- να μάθουν ότι διαφέρει το Φθινόπωρο στα δύο ημισφαίρια·
- να γνωρίσουν τις κυριότερες θρησκευτικές γιορτές του·
- να γνωρίσουν τις εθνικές γιορτές της συγκεκριμένης εποχής·
- να ακούσουν και να μάθουν ποιήματα, τραγούδια και παροιμίες που αναφέρονται στους μήνες του Φθινοπώρου·
- να γνωρίσουν τα ήθη και τα έθιμα των μηνών του Φθινοπώρου·
- να εξοικειωθούν με την αναζήτηση στοιχείων μέσω μηχανών αναζήτησης.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Επιχειρείται οι μαθητές/-τριες:

- να αποκτήσουν νέο λεξιλόγιο·
- να μάθουν την ετυμολογία ορισμένων λέξεων (*μήνες-Φθινόπωρο*)·
- να καλλιεργήσουν τον προφορικό και τον γραπτό τους λόγο·
- να αναπτύξουν επιχειρηματολογικό λόγο (προφορικό και γραπτό)·
- να εξοικειωθούν με την παραγωγή πολυτροπικών κειμένων (συνδυασμός λόγου-εικόνας-βίντεο).

Γραμματισμοί

Επιχειρείται οι μαθητές/-τριες:

- να εξοικειωθούν με τα μέρη του ηλεκτρονικού υπολογιστή·
- να εξοικειωθούν με προγράμματα γενικής χρήσης (ζωγραφικής, επεξεργαστή κειμένου)·
- να εξοικειωθούν με την αναζήτηση σε μηχανή αναζήτησης·
- να μάθουν να ανοίγουν ιστοσελίδες·
- να εξοικειωθούν με τη μεγέθυνση και σμίκρυνση φωτογραφίας-εικόνας·
- να εξοικειωθούν με τρόπους αλλαγής σελίδας·
- να εξοικειωθούν με τρόπους πλοήγησης μέσα σε έναν ιστότοπο·
- να εξοικειωθούν με την εκτύπωση φωτογραφίας·
- να εξοικειωθούν με τρόπους ακρόασης ηχητικού κομματιού·
- να γνωρίσουν μια διαδικτυακή εγκυκλοπαίδεια·
- να γνωρίσουν ένα διαδικτυακό λεξικό·
- να γνωρίσουν ένα ηλεκτρονικό λεξικό·

- να γνωρίσουν ένα ψηφιακό λεξικό.

Δ. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΦΑΣΕΩΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Αφετηρία: Αφορμή του σεναρίου αποτελεί το ποίημα με τον τίτλο «Δεν μ' ακούς;», άσκηση 4, α' τεύχος, σ. 15 του βιβλίου μαθητή της *Γλώσσας*. Στο ποίημα αυτό μας μιλάει το Φθινόπωρο και μας παρουσιάζει με διάφορες εικόνες τι συμβαίνει την εποχή αυτή του χρόνου. Μέσα από συζήτηση στην ολομέλεια της τάξης, αποφασίζεται η συστηματική επεξεργασία του συγκεκριμένου θέματος, προκειμένου οι μαθητές/-τριες να προβούν σε μια ολοκληρωμένη έρευνα και να αποτυπώσουν τα αποτελέσματά τους.

Σύνδεση με το Α.Π.Σ. και το σχολικό εγχειρίδιο: Το θέμα των εποχών και ειδικότερα του Φθινοπώρου αποτελεί αντικείμενο που βρίσκεται σε πολλά κείμενα τόσο του γλωσσικού μαθήματος όσο και των άλλων μαθημάτων.

Σύντομη περιγραφή του σεναρίου («Το σενάριο με μια ματιά»)

Α' Φάση – Εργασία στην ολομέλεια

Αναζήτηση στην ηλεκτρονική εγκυκλοπαίδεια *Βικιπαίδεια* των όρων: Φθινόπωρο, Ο Σεπτέμβριος, Ο Οκτώβριος, Ο Νοέμβριος.

Ορισμός υποενοτήτων (ετυμολογία της λέξης, ήθη και έθιμα, ποιήματα, τραγούδια, παροιμίες, εορτολόγιο).

Β' Φάση – Εργασία σε ομάδες

Αναζήτηση των στοιχείων των θεμάτων και των υποενοτήτων έτσι όπως τα έχει ορίσει η κάθε ομάδα.

Αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο με βάση το φύλλο εργασίας που έχει ανατεθεί στην κάθε ομάδα

Γ΄ Φάση – Εργασία στην ολομέλεια

Παρουσιάσεις των εργασιών των ομάδων.

Κατανομή του χρόνου: Οι μαθητές/-τριες συμμετέχουν στην ολομέλεια στην αρχή του σεναρίου (2-4 διδακτικές ώρες). Στη συνέχεια χωρίζονται σε ομάδες. Οι ομάδες των μαθητών/-τριών εργάζονται χωριστά και παρουσιάζουν τα αποτελέσματα της έρευνας. Κάθε εργασία καταλαμβάνει κατά μέσο όρο 8-10 διδακτικές ώρες. Γενική παρουσίαση και οργάνωση έκθεσης περίπου 1-2 διδακτικές ώρες. Γενικό σύνολο: 14-16 διδακτικές ώρες.

Ρόλος του εκπαιδευτικού: Καθοδηγητικός, συμβουλευτικός. Ο/Η εκπαιδευτικός φροντίζει για τη δημιουργία συνθηκών διδασκαλίας που να υπηρετούν την επικοινωνιακή διάσταση του γλωσσικού μαθήματος. Οδηγεί τους μαθητές σε γνωσιακές συγκρούσεις και αδιέξοδα, με σκοπό τη μεγαλύτερη κινητοποίηση και εμπλοκή τους στις δραστηριότητες. Παρακολουθεί το έργο των ομάδων, τη συμμετοχή όλων των μελών στις δραστηριότητες, προσφέρει βοήθεια, καθοδήγηση και ενίσχυση, όπου και όταν απαιτείται.

Ρόλοι των μαθητών: Ο ρόλος των μαθητών/τριών είναι διερευνητικός, καθώς εργάζονται ερευνώντας σε ιστοσελίδες του διαδικτύου, συμβουλευτικός και βοηθητικός προς τους/τις συμμαθητές/τριες, καθώς μέσα από τη συνεργασία και την προσπάθεια αναγωγής των ερευνητικών δεδομένων σε κείμενο αναγκάζονται να συμβουλέψουν μέλος ή μέλη της ομάδας τους και να βοηθηθούν. Τέλος οι μαθητές/τριες κατανέμουν τους ρόλους (α) του/της υπευθύνου/-νης του έργου-

συγγραφέα, (β) του/της συμβούλου- παρατηρητή/-τριας και (γ) του/της εκδότη/-τριας.

Εργαλεία-Πηγές: Η/Υ, Διαδίκτυο, μηχανές αναζήτησης, ηλεκτρονική εγκυκλοπαίδεια, ηλεκτρονικό λεξικό, διαδικτυακό λεξικό, πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου, πρόγραμμα ζωγραφικής, λογισμικό tuxpaint.

Λεπτομερής περιγραφή

1^η & 2^η διδακτική ώρα

Ολομέλεια

Η ανάπτυξη του θέματος θα ξεκινήσει με μια προκαταρκτική συζήτηση στην ολομέλεια με αφορμή το ποίημα με τον τίτλο «Δεν μ' ακούς;» του σχολικού εγχειριδίου της Γλώσσας Β' Δημοτικού, Α' τεύχος, σ. 15 (ΒΜ), το οποίο αναφέρεται στο Φθινόπωρο, και ο/η εκπαιδευτικός το παρουσιάζει μέσω του προτζέκτορα ή του διαδραστικού πίνακα. Διαβάζοντας προσεκτικά το ποίημα αυτό, συναντάμε αρκετές φράσεις που φανερώνουν πράγματα που συνήθως γίνονται το Φθινόπωρο. Ο/Η εκπαιδευτικός ζητά λοιπόν από τους/τις μαθητές/-τριες να περιγράψουν αναλυτικά τη συγκεκριμένη εποχή του χρόνου θέτοντάς τους τις ακόλουθες ερωτήσεις: ποιους μήνες έχει το φθινόπωρο, πώς είναι ο καιρός, ποια πουλιά φεύγουν και πώς τα λέμε, ποιες γιορτές έχουμε το φθινόπωρο κ.ά.

Στη συνέχεια, ο/η εκπαιδευτικός, μέσω του προτζέκτορα ή του διαδραστικού πίνακα, βάζει από το Διαδίκτυο στους/στις μαθητές/-τριες να ακούσουν το τραγούδι «Δώδεκα μήνες αθλητές» του Μ. Χατζιδάκη από τον δίσκο «Εδώ Λιλιπούπολη» και συγκεκριμένα πληκτρολογεί τη διεύθυνση <http://www.youtube.com/watch?v=o2GOkussf3k>

Μόλις τελειώσει το τραγούδι, ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/-τριες:

- να σχολιάσουν τον τρόπο ενδυμασίας των μηνών ανάλογα με την εποχή του χρόνου·

- να εντοπίσουν τα ρούχα των μηνών του Φθινοπώρου (Σεπτέμβριος, Οκτώβριος, Νοέμβριος) όπως αναφέρονται στο τραγούδι.

Κατόπιν, ο/η εκπαιδευτικός μέσω του προτζέκτορα ή του διαδραστικού πίνακα παρουσιάζει στους/στις μαθητές/-τριες τους στίχους του παιδικού τραγουδιού «Δώδεκα μήνες αθλητές», το οποίο αναζητά στην παρακάτω διεύθυνση:

http://www.stixoi.info/stixoi.php?info=Lyrics&act=details&song_id=17593

και ζητά από τους/τις μαθητές/-τριες να αυτοαξιολογήσουν τις απαντήσεις τους.

Τέλος, ο/η εκπαιδευτικός προτείνει να ασχοληθούν με έναν πιο λεπτομερή και συστηματικό τρόπο με το Φθινόπωρο και να παρουσιάσουν τα αποτελέσματα της εργασίας τους στο σύνολο της σχολικής κοινότητας, είτε όταν ολοκληρωθεί το σενάριο είτε στο τέλος της σχολικής χρονιάς με αφορμή τις εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται στο σχολείο με τη λήξη του διδακτικού έτους. Επιπλέον, προτείνει όλες οι εργασίες να περαστούν σε ένα CD με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού της Πληροφορικής και να αναρτηθούν στην ιστοσελίδα ή στο blog του σχολείου.

Ο/Η εκπαιδευτικός εξηγεί στους/στις μαθητές/τριες ότι η εργασία θα γίνει κυρίως με βάση τα σύγχρονα τεχνολογικά μέσα (Η/Υ, διαδίκτυο, κ.λπ.) και ότι η διαδικασία θα διαρκέσει τόσο χρόνο όσο χρειαστεί για την ολοκλήρωση των εργασιών. Ακόμη θα οριστούν ώρες και μέρες συναντήσεων για ανταλλαγή εμπειριών και συζήτηση προβλημάτων και λύσεων που θα προκύψουν από την επεξεργασία του θέματος και προτείνεται να είναι ένα δίωρο την εβδομάδα.

Συζητείται επίσης ο μαθησιακός σκοπός της όλης διαδικασίας και αναλύονται οι ειδικότεροι στόχοι (γνώσεις γύρω από το Φθινόπωρο και η επεξεργασία του κάθε μήνα ξεχωριστά, καλλιέργεια της γλώσσας και δεξιότητες σχετικές με τις ΤΠΕ) και συμφωνείται ο τρόπος παρουσίασης του σεναρίου με τίτλο «Το Φθινόπωρο και τα παιδιά του» (ανέβασμα του σεναρίου στο blog του σχολείου).

Χωρίζονται οι μαθητές/τριες της τάξης σε τέσσερις ομάδες. Διενεργείται μία κλήρωση και εξηγούμε ότι κάθε ομάδα θα αναλάβει συγκεκριμένες εργασίες και θα

παρουσιάζει σε τακτά διαστήματα τη δουλειά της στις άλλες ομάδες. Η εργασία της κάθε ομάδας σχετίζεται με τον τίτλο της. Οι ομάδες και οι τίτλοι είναι οι παρακάτω:

Α΄ ομάδα: Το Φθινόπωρο

Β΄ ομάδα: Ο Σεπτέμβρης

Γ΄ ομάδα: Ο Οκτώβρης

Δ΄ ομάδα: Ο Νοέμβρης

Το πρώτο δίωρο τελειώνει και κλείνει με την ακρόαση και παρουσίαση από το Διαδίκτυο του τραγουδιού με τίτλο: «Το Φθινόπωρο»

<http://www.youtube.com/watch?v=tRB1ihgw9fk>

Μουσική: Μίκης Θεοδωράκης, Ποίηση: Κώστας Χατζόπουλος, Από τους δίσκους: «Μίκης Θεοδωράκης – Τα παιδικά μου τραγούδια» & «Μίκης Θεοδωράκης – Δες τι λαμπρό φεγγάρι».

Τραγουδούν ο Διονύσης Τσακνής και η Παιδική Χορωδία Δημήτρη Τυπάλδου
Δημιουργός video clip: Μαργαρίτα Πάσχου

3^η & 4^η διδακτική ώρα

Ολομέλεια – Ομάδες

Ο/η εκπαιδευτικός, στην ολομέλεια, εξηγεί τον τρόπο που θα εργαστούν οι ομάδες παρουσιάζοντας τα βήματα που θα ακολουθήσουν, μέσω του προτζέκτορα ή του διαδραστικού πίνακα, και δίνοντας τις ακόλουθες οδηγίες:

1. Η κάθε ομάδα καλείται να αναζητήσει πληροφορίες για το θέμα που έχει αναλάβει στην ηλεκτρονική εγκυκλοπαίδεια *Βικιπαίδεια* και μέσα από συγκεκριμένες σελίδες.
2. Διερευνά το θέμα και ορίζει τις υποενότητες του, αντλώντας πληροφορίες μέσα από συγκεκριμένες σελίδες.
3. Ο/Η εκπρόσωπος της ομάδας παρουσιάζει στην ολομέλεια το θέμα και τις υποενότητες του.

Α΄ ομάδα: Το Φθινόπωρο

Αναζητήστε στην ηλεκτρονική εγκυκλοπαίδεια *Βικιπαίδεια* τον όρο «Φθινόπωρο» και συγκεκριμένα ανοίξτε την παρακάτω διεύθυνση πηγαίνοντας τον κέρσορα πάνω της, πατημένο το κουμπί Ctrl, κάντε κλικ: <http://el.wikipedia.org/wiki/Φθινόπωρο>.

Διαβάστε τις πληροφορίες που υπάρχουν και συζητήστε με την ομάδα σας τι άλλο θα περιλαμβάνει η αναζήτησή σας (ετυμολογία της λέξης, ποιήματα, τραγούδια, φωτογραφίες).

Ο/Η εκπρόσωπος της ομάδα σας να παρουσιάσει στην ολομέλεια το θέμα και τις υποενότητες του (Φθινόπωρο – εποχή, Φθινόπωρο – ποιήματα, τραγούδια, φωτογραφίες).

Β΄ ομάδα: Ο Σεπτέμβρης

Αναζητήστε στην ηλεκτρονική εγκυκλοπαίδεια *Βικιπαίδεια* τον όρο «Ο Σεπτέμβριος» και συγκεκριμένα ανοίξτε την παρακάτω διεύθυνση πηγαίνοντας τον κέρσορα πάνω της, πατημένο το κουμπί Ctrl, κάντε κλικ: <http://el.wikipedia.org/wiki/Σεπτέμβριος>.

Διαβάστε τις πληροφορίες που υπάρχουν και συζητήστε με την ομάδα σας τι άλλο θα περιλαμβάνει η αναζήτησή σας (ετυμολογία της λέξης, ήθη και έθιμα, ποιήματα, τραγούδια, παροιμίες, εορτολόγιο).

Ο/Η εκπρόσωπος της ομάδα σας να παρουσιάσει στην ολομέλεια το θέμα και τις υποενότητες του (Ο Σεπτέμβρης – μήνας, ο Σεπτέμβρης – ήθη και έθιμα, ποιήματα, τραγούδια, παροιμίες, εορτολόγιο).

Γ΄ ομάδα: Ο Οκτώβρης

Αναζητήστε στην ηλεκτρονική εγκυκλοπαίδεια *Βικιπαίδεια* τον όρο «Ο Οκτώβριος» και συγκεκριμένα ανοίξτε την παρακάτω διεύθυνση πηγαίνοντας τον κέρσορα πάνω της, πατημένο το κουμπί Ctrl, κάντε κλικ: <http://el.wikipedia.org/wiki/Οκτώβριος>.

Διαβάστε τις πληροφορίες που υπάρχουν και συζητήστε με την ομάδα σας τι άλλο θα περιλαμβάνει η αναζήτησή σας (ετυμολογία της λέξης, ήθη και έθιμα, ποιήματα, τραγούδια, παροιμίες, εορτολόγιο).

Ο/Η εκπρόσωπος της ομάδας σας να παρουσιάσει στην ολομέλεια το θέμα και τις υποενότητες του (Ο Οκτώβρης – μήνας, ο Οκτώβρης – ήθη και έθιμα, ποιήματα, τραγούδια, παροιμίες, εορτολόγιο).

Δ' ομάδα: Ο Νοέμβρης

Αναζητήστε στην ηλεκτρονική εγκυκλοπαίδεια Βικιπαίδεια τον όρο «Ο Νοέμβριος» και συγκεκριμένα ανοίξτε την παρακάτω διεύθυνση πηγαίνοντας τον κέρσορα πάνω της, πατημένο το κουμπί Ctrl, κάντε κλικ: <http://el.wikipedia.org/wiki/Νοέμβριος>.

Διαβάστε τις πληροφορίες που υπάρχουν και συζητήστε με την ομάδα σας τι άλλο θα περιλαμβάνει η αναζήτησή σας (ετυμολογία της λέξης, ήθη και έθιμα, ποιήματα, τραγούδια, παροιμίες, εορτολόγιο). Ο/Η εκπρόσωπος της ομάδας σας να παρουσιάσει στην ολομέλεια το θέμα και τις υποενότητες του (Ο Νοέμβρης – μήνας, ο Νοέμβρης – ήθη και έθιμα, ποιήματα, τραγούδια, παροιμίες, εορτολόγιο).

5^η – 12^η διδακτική ώρα

Ομάδες

Από εδώ και στο εξής αρχίζει σταδιακά η αναζήτηση των στοιχείων των θεμάτων και των υποενότητων έτσι όπως τα έχει ορίσει η κάθε ομάδα. Μετά από κάθε αναζήτηση και συγκέντρωση των στοιχείων γίνεται συνάντηση με τον/τη διδάσκοντα/-ουσα και τους/τις μαθητές/τριες και σε συνεργασία γίνεται η επιλογή. Η διαδικασία αυτή μπορεί να κρατήσει 6-8 διδακτικές ώρες. Κάθε ομάδα θα εργάζεται κατά βάση χωριστά υλοποιώντας τις δραστηριότητες-εργασίες που της αναθέτει ο δάσκαλος μέσω του φύλλου εργασίας.

- 1^η ομάδα, η ετυμολογία του Φθινοπώρου, το χρονικό διάστημα που κρατάει η συγκεκριμένη εποχή, ποιήματα, τραγούδια καθώς και φωτογραφίες σχετικές με την εποχή (βλ. 1^ο φύλλο εργασίας).
- 2^η ομάδα, ο Σεπτέμβρης-μήνας, ήθη και έθιμα, ποιήματα, τραγούδια, παροιμίες, εορτολόγιο (βλ. 2^ο φύλλο εργασίας).

- 3^η ομάδα, ο Οκτώβρης-μήνας, ήθη και έθιμα ποιήματα, τραγούδια, παροιμίες, εορτολόγιο (βλ. 3^ο φύλλο εργασίας).
- 4^η ομάδα, ο Νοέμβρης – μήνας, ήθη και έθιμα, ποιήματα, τραγούδια, παροιμίες, εορτολόγιο (βλ. 4^ο φύλλο εργασίας).

13^η – 16^η διδακτική ώρα

Ομάδες

Η συνέχεια είναι αφιερωμένη στον οργάνωση της παρουσίασης. Η παρουσίαση θα γίνει είτε όταν ολοκληρωθεί το σενάριο είτε στο τέλος της σχολικής χρονιάς με αφορμή τις εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται στο σχολείο μας με τη λήξη του διδακτικού έτους μέσα από μια έκθεση.

Οι ομάδες παρουσιάζουν τα αποτελέσματα της έρευνάς τους από τις δραστηριότητες στην ολομέλεια και γίνεται μια σύνθεση και αξιολόγηση αυτών, ώστε να συμφωνηθεί τι θα πρέπει να κρατήσουν για την τελική παρουσίαση. Θα ζητηθεί σε αυτήν τη φάση να συνεργαστούν οι τέσσερις ομάδες μεταξύ τους, να βρουν τον χώρο όπου θα εκτεθούν τα ευρήματα και τα δημιουργήματά τους, να ορίσουν την ημερομηνία διεξαγωγής της έκθεσης.

Φύλλα Εργασίας

Πριν από τη διανομή των Φ.Ε. στις ομάδες, ο/η εκπαιδευτικός, μέσω του προτζέκτορα ή του διαδραστικού πίνακα, παρουσιάζει στους/στις μαθητές/-τριες το video clip του Αντόνιο Βιβάλντι – Φθινόπωρο πληκτρολογώντας την ακόλουθη σελίδα:

<http://www.youtube.com/watch?v=GVI6CBHCyXs>

Α΄ ομάδα: Το Φθινόπωρο

[1^ο φύλλο]

1. Ανοίξτε τη σελίδα που ακολουθεί: <http://el.wikipedia.org/wiki/Φθινόπωρο>.

- Με βάση τις πληροφορίες που δίνονται εκεί να καταγράψετε τις πληροφορίες που δίνονται για το Φθινόπωρο.
- Επεξεργαστείτε τον πίνακα του Τζιουζέπε Αρτσιμπολντο (Giuseppe Arciboldo) με τον τίτλο: – Autumn, 1573 και με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού εκτυπώστε το.
- Στη συνέχεια πλοηγηθείτε στην παρακάτω σελίδα
http://www.rhodeslibrary.gr/info/2005_3/index.html
- Διαβάστε το κείμενο που αναφέρεται στο Φθινόπωρο και με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού εκτυπώστε το.
- Συζητήστε με την ομάδα σας ποιες από τις πληροφορίες θα επιλέγατε για την παρουσίασή σας στην ολομέλεια αιτιολογώντας την επιλογή σας.
- Με βάση τις πληροφορίες που έχετε συγκεντρώσει να δημιουργήσετε ένα μικρό κείμενο με τίτλο «Το Φθινόπωρο» στον κειμενογράφο. Συζητήστε με την ομάδα σας ποιες από τις παραπάνω πληροφορίες θα συμπεριλάβετε στο κείμενό σας.
- Με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού γράψτε στον κειμενογράφο το έγγραφο με τις πληροφορίες που επιλέξατε και αποθηκεύστε το με το ίδιο όνομα.
- Εκτυπώστε το με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού.

2. Κατόπιν, αναζητήστε την ετυμολογία της λέξης *Φθινόπωρο* στα παρακάτω λεξικά:

- Ηλεκτρονικό Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη] (http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/search.html)
- Βικιλεξικό (<http://el.wiktionary.org/wiki/>)
- Εικονογραφημένο Λεξικό Α', Β', Γ' Δημοτικού (<http://pi-schools.sch.gr/dimotiko>)

Με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού εκτυπώστε τους ορισμούς και συγκρίνετέ τους.

3. Αναζητήστε στη βιβλιοθήκη της τάξης σας ή του σχολείου σας το βιβλίο της Ευγενίας Φακίνου με τίτλο «Το Φθινόπωρο» και διαβάστε το.

Ένα βιβλίο γεμάτο χρώματα και εικόνες, ιδανικό για παιδιά των πρώτων τάξεων του δημοτικού. Παρουσιάζει με πολύχρωμες εικόνες το φθινόπωρο με τον τρύγο και τα πρωτοβρόγια.

- Παρουσιάστε το βιβλίο σαν μια φανταστική ιστορία στην ολομέλεια.

4. Στη συνέχεια μπορείτε να ανοίξετε τη σελίδα που ακολουθεί:
http://www.paidika.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=1330&Itemid=83

- Διαβάστε το ποίημα και με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού αντιγράψτε το, αποθηκεύστε το και τέλος εκτυπώστε το.

- Παρουσιάστε το ποίημα σαν πεζό.

5. Έπειτα, πηγαίνετε στην ακόλουθη σελίδα:

<http://gr.freepik.com/free-photos-vectors/autumn>

- Περιεργαστείτε ορισμένες από τις φωτογραφίες που θα επισκεφθείτε. Για να δείτε σε μεγέθυνση τις φωτογραφίες, αρκεί να πατήσετε με τον κέρσορα πάνω στη φωτογραφία που επιλέξατε.
- Συζητήστε με την ομάδα σας ποιες από τις φωτογραφίες θα επιλέγατε για την παρουσίασή σας στην ολομέλεια αιτιολογώντας την επιλογή σας.
- Αποθηκεύστε με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού σε ένα έγγραφο τις φωτογραφίες που επιλέξατε και δώστε του τον τίτλο «Φωτογραφίες Φθινοπώρου».
- Εκτυπώστε τις φωτογραφίες που επιλέξατε.

6. Τέλος, κάθε μέλος της ομάδας οφείλει να παρουσιάσει από μία τουλάχιστον από τις παραπάνω δραστηριότητες στην ολομέλεια. Οι μαθητές/μαθήτριες της ομάδας μπορούν να αναρτούν τις εργασίες τους στον πίνακα ανακοινώσεων της τάξης τους.

7. Ο/Η εκπαιδευτικός της τάξης δημιουργεί στον Η/Υ ένα φάκελο με την ονομασία «Το Φθινόπωρο» και συλλέγει όλα τα έγγραφα που έχει δημιουργήσει η ομάδα.

8. Όταν ολοκληρωθεί η παρουσίαση του Φ.Ε. στην ολομέλεια, ο/η εκπαιδευτικός συλλέγει τις εργασίες των παιδιών και με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού της Πληροφορικής τις τοποθετεί μαζί με τα υπόλοιπα Φ.Ε. σε ένα C.D. Όλο το υλικό που θα παραχθεί, θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα ή στο blog του σχολείου.

Β' ομάδα: Ο Σεπτέμβρης

[2^ο φύλλο]

1. Ανοίξτε τις σελίδες που ακολουθούν:

<http://el.wikipedia.org/wiki/Σεπτέμβριος>

http://www.paidika.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=760&Itemid=83

http://www.matia.gr/7/71/7106/7106_2_09.html

- Εκτυπώστε με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού τα κείμενα των παραπάνω σελίδων.
- Με βάση τις πληροφορίες που δίνονται εκεί δημιουργήστε ένα μικρό κείμενο με τίτλο «Ο Σεπτέμβρης» στον κειμενογράφο. Συζητήστε με την ομάδα σας ποιες από τις παραπάνω πληροφορίες (ονομασία του μήνα, ήθη και έθιμα) θα συμπεριλάβετε στο κείμενό σας.

- Με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού γράψτε στον κειμενογράφο το έγγραφο με τις πληροφορίες που επιλέξατε και αποθηκεύστε το με το ίδιο όνομα.
- Εκτυπώστε με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού το έγγραφό σας.

2. Στη συνέχεια πλοηγηθείτε στην παρακάτω σελίδα

http://www.rhodeslibrary.gr/info/2005_3/index.html

- Διαβάστε το κείμενο που αναφέρεται στον μήνα Σεπτέμβριο και με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού, εκτυπώστε το.
- Συζητήστε και επιλέξτε με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας σας τις σημαντικότερες πληροφορίες που θα συμπεριλάβετε στην παρουσίασή σας.

3. Κατόπιν αναζητήστε την ετυμολογία της λέξης *Σεπτέμβριος* στα παρακάτω λεξικά:

- *Ηλεκτρονικό Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής*, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη] (http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/search.html)
- *Βικιλεξικό* (<http://el.wiktionary.org/wiki>)
- *Εικονογραφημένο Λεξικό Α', Β', Γ' Δημοτικού* (<http://pi-schools.sch.gr/dimotiko>)

Οι μαθητές/-τριες καλούνται να πούνε τι παρατηρούν. Από την αναζήτηση διαπιστώνεται ότι ο παραπάνω ορισμός δεν υπάρχει σε όλα τα λεξικά.

4. Ανοίξτε τις σελίδες που ακολουθούν:

http://www.paidika.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=534&Itemid=83&limit=1&limitstart=9

http://www.matia.gr/7/71/7106/7106_3_09.html

- Εκτυπώστε με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού τα κείμενα των παραπάνω σελίδων.
- Μελετήστε προσεκτικά τις παροιμίες.
- Συζητήστε με την ομάδα σας την ερμηνεία των παροιμιών.
- Ζητήστε από τον/την εκπαιδευτικό να σας εξηγήσει όποια δεν γνωρίζετε.
- Αντιγράψτε –με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού– όσες παροιμίες θέλετε στον κειμενογράφο και δώστε στο έγγραφό σας τον τίτλο «Οι παροιμίες του Σεπτέμβρη».
- Αποθηκεύστε το έγγραφο με το ίδιο όνομα και εκτυπώστε το.

5. Έπειτα, αναζητήστε στις παρακάτω ιστοσελίδες που ακολουθούν τις θρησκευτικές γιορτές του μήνα Σεπτέμβρη:

http://www.paidika.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=760&Itemid=83

http://www.matia.gr/4/09_sep.html

- Εντοπίστε τις γιορτές στο ημερολόγιο.
- Καταγράψτε τα ονόματα των συμμαθητών σας που γιορτάζουν τον μήνα Σεπτέμβριο.
- Με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού αντιγράψτε και αποθηκεύστε το ημερολόγιο και εορτολόγιο του μηνός Σεπτεμβρίου σε ένα έγγραφο. Αποθηκεύστε το με τον τίτλο «Εορτολόγιο του Σεπτέμβρη» και εκτυπώστε το.
- Εάν έχετε αλλόγλωσσους συμμαθητές στην τάξη σας, ζητήστε τους να σας περιγράψουν κάποια γιορτή που συνηθίζεται στη χώρα τους ή στον τόπο καταγωγής, τον μήνα Σεπτέμβριο και καταγράψτε την.

6. Πλοηγηθείτε στις παρακάτω ιστοσελίδες:

<http://pi-schools.sch.gr/dimotiko>.

- Επιλέξτε το βιβλίο μαθητή, της Δ' τάξης, Α' τεύχος, σ. 10 και διαβάστε το ποίημα της Ρένας Καρθαίου με τίτλο «Ο Σεπτέμβρης»
- Αποδώστε το ποίημα με αφήγηση.
- Ζωγραφίστε τον «Σεπτέμβρη» είτε με το πρόγραμμα ζωγραφικής των Windows είτε με το Tuxpaint.
- Εκτυπώστε τις ζωγραφιές σας.
- Συνεχίστε την πλοήγηση σας στην ακόλουθη σελίδα:
http://www.paidika.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=760&Itemid=83
- Αναζητήστε το τραγούδι του μηνός Σεπτεμβρίου, αποθηκεύστε το με τον τίτλο «Τραγούδι για τον Σεπτέμβρη» και εκτυπώστε το.
- Διαβάστε το και αναζητήστε κοινά σημεία με το ποίημα της Ρένας Καρθαίου με τίτλο «Ο Σεπτέμβρης».

Ο Σεπτέμβρης

Ο Σεπτέμβρης είναι αγόρι
κι έχει ολόκρυστο καπέλο
και χρυσό το πανωφόρι.

Τα παπούτσιά του είναι φάλλα,
που 'χουν πέσει απ' τα πλατάνια
και τα μάγουλά του μύλα.

Κρατάει σάκα από νερό
κι έχει μέσα τα βιβλία
από σύννεφο κι αφρό.

Με του ανέμου τα ποδάρια
τρέχει δίωκ να τον βλέπεις.
Σταν βηματίων του τα χνόρια

διαμαντάκια θε να βρεις,
σταγονίτσες, σταγονίτσες
μιας ολόκρυστης βροχής.

Ο Σεπτέμβρης είναι αγόρι,
κατεβαίνει από τα δάση,
κατεβαίνει από τα όρη.

Κι έρχεται για να χτυπήσει
μια πελώρια καμπάνα,
το σχολείο για να αρκινίσει.

Ο Σεπτέμβρης πάντα, δες,
έχει όλα τα παιδάκια
φιλους και συμμαθητές.

*Ρένα Καρθαίου, Στο μοναχάκι του ήλιου,
εκδ. Πατάκι, Αθήνα, 2002*

τραγούδι για το Σεπτέμβρη

Απ' τον πατέρα Φθινόπωρο
και τη μαμά βροχή
γεννήθηκε πρώτο παιδί

Σεπτέμβρης τ' όνομα του
κι ήρθε σαν δροσιά
απ' τ' ουρανού την αγκαλιά

Μαζί του ήρθε του τρύγου η χαρά
σταφύλια κόκκινα γλυκά και ζουμερά
Μύρισε ο μούστος έτρεξε κρασί
ο Διόνυσος και οι νύμφες του
χορέψανε τρελά ως την αυγή

Φίλους είχε μονάχα δύο
τα γκριζα σύννεφα
και τον άνεμο

Μαζί του ήρθε του τρύγου η χαρά.

7. Τέλος, κάθε μέλος της ομάδας οφείλει να παρουσιάσει από μία τουλάχιστον από τις παραπάνω δραστηριότητες στην ολομέλεια. Οι μαθητές/τριες της ομάδας μπορούν να αναρτούν τις εργασίες τους στον πίνακα ανακοινώσεων της τάξης τους.

8. Ο/Η εκπαιδευτικός της τάξης δημιουργεί στον Η/Υ ένα φάκελο με την ονομασία «Ο πρώτος μήνας του Φθινοπώρου» και συλλέγει όλα τα έγγραφα που έχει δημιουργήσει η ομάδα.

9. Όταν ολοκληρωθεί η παρουσίαση του Φ.Ε. στην ολομέλεια, ο/η εκπαιδευτικός συλλέγει τις εργασίες των παιδιών και με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού της πληροφορικής τις τοποθετεί μαζί με τα υπόλοιπα Φ.Ε. σε ένα C.D. Όλο το υλικό που θα παραχθεί, θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα ή στο blog του σχολείου.

Γ' ομάδα: Ο Οκτώβρης

[3^ο φύλλο]

1. Ανοίξτε τις σελίδες που ακολουθούν:

<http://el.wikipedia.org/wiki/Οκτώβριος>

http://www.paidika.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=701&Itemid=83

http://www.matia.gr/7/71/7106/7106_2_10.html

- Εκτυπώστε με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού τα κείμενα των παραπάνω σελίδων.
- Με βάση τις πληροφορίες που δίνονται εκεί δημιουργήστε ένα μικρό κείμενο με τίτλο «Ο Οκτώβρης» στον κειμενογράφο. Συζητήστε με την ομάδα σας ποιες από τις παραπάνω πληροφορίες (ονομασία του μήνα, ήθη και έθιμα) θα συμπεριλάβετε στο κείμενό σας.
- Με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού γράψτε στον κειμενογράφο το έγγραφο με τις πληροφορίες που επιλέξατε. Δώστε στο έγγραφο τον τίτλο «Ο Οκτώβρης» και αποθηκεύστε το με το ίδιο όνομα.
- Εκτυπώστε με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού το έγγραφό σας.
-

2. Στη συνέχεια πλοηγηθείτε στην παρακάτω σελίδα:

http://www.rhodeslibrary.gr/info/2005_3/index.html

- Διαβάστε το κείμενο που αναφέρεται στον μήνα Οκτώβριο και με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού εκτυπώστε το.
- Συζητήστε και επιλέξτε με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας σας τις σημαντικότερες πληροφορίες που θα συμπεριλάβετε στην παρουσίασή σας.

3. Κατόπιν αναζητήστε την ετυμολογία της λέξης *Οκτώβριος* στα παρακάτω λεξικά:

- *Ηλεκτρονικό Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής*, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη] (http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/search.html)
- *Βικιλεξικό* (<http://el.wiktionary.org/wiki>)
- *Εικονογραφημένο Λεξικό Α', Β', Γ' Δημοτικού* (<http://pi-schools.sch.gr/dimotiko>)

Οι μαθητές/-τριες καλούνται να πούνε τι παρατηρούν. Από την αναζήτηση διαπιστώνεται ότι ο παραπάνω ορισμός δεν υπάρχει σε όλα τα λεξικά.

4. Ανοίξτε τις σελίδες που ακολουθούν:

http://www.paidika.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=534&Itemid=83&limit=1&limitstart=10

http://www.matia.gr/7/71/7106/7106_3_10.html

- Μελετήστε προσεκτικά τις παροιμίες.
- Συζητήστε με την ομάδα σας την ερμηνεία των παροιμιών.
- Ζητήστε από τον/την εκπαιδευτικό να σας εξηγήσει όποια δεν γνωρίζετε.
- Αντιγράψτε, με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού, όσες παροιμίες θέλετε στον κειμενογράφο. Αποθηκεύστε το έγγραφο και εκτυπώστε το.

5. Έπειτα, αναζητήστε στις παρακάτω ιστοσελίδες που ακολουθούν τις θρησκευτικές και εθνικές γιορτές του μήνα Οκτώβρη:

http://www.matia.gr/7/71/7106/7106_2_10.html

- Εντοπίστε τις γιορτές στο ημερολόγιο.
- Καταγράψτε τα ονόματα των συμμαθητών σας που γιορτάζουν τον μήνα Οκτώβριο.
- Εάν έχετε αλλόγλωσσους συμμαθητές στην τάξη σας, ζητήστε τους να σας περιγράψουν κάποια γιορτή που συνηθίζεται στη χώρα τους ή στον τόπο καταγωγής, τον μήνα Οκτώβριο και καταγράψτε την.
- Αντιγράψτε, με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού, από το κείμενο της παραπάνω σελίδας, τις θρησκευτικές και εθνικές γιορτές του μήνα Οκτώβρη, αποθηκεύστε το έγγραφό σας και εκτυπώστε το.

6. Τέλος, κάθε μέλος της ομάδας οφείλει να παρουσιάσει από μία τουλάχιστον από τις παραπάνω δραστηριότητες στην ολομέλεια. Οι μαθητές/μαθήτριες της ομάδας μπορούν να αναρτούν τις εργασίες τους στον πίνακα ανακοινώσεων της τάξης τους.

7. Ο/Η εκπαιδευτικός της τάξης δημιουργεί στον Η/Υ ένα φάκελο με την ονομασία «Ο δεύτερος μήνας του Φθινοπώρου» και συλλέγει όλα τα έγγραφα που έχει δημιουργήσει η ομάδα.

8. Όταν ολοκληρωθεί η παρουσίαση του Φ.Ε. στην ολομέλεια, ο/η εκπαιδευτικός συλλέγει τις εργασίες των παιδιών και με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού της πληροφορικής τις τοποθετεί μαζί με τα υπόλοιπα Φ.Ε. σε ένα C.D. Όλο το υλικό που θα παραχθεί, θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα ή στο blog του σχολείου.

Δ' ομάδα: Ο Νοέμβρης

[4^ο φύλλο]

1. Ανοίξτε τις σελίδες που ακολουθούν:

<http://el.wikipedia.org/wiki/Νοέμβριος>

http://www.paidika.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=702&Itemid=83

http://www.matia.gr/7/71/7106/7106_2_11.html

- Εκτυπώστε με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού τα κείμενα των παραπάνω σελίδων.
- Με βάση τις πληροφορίες που δίνονται εκεί δημιουργήστε ένα μικρό κείμενο με τίτλο «Ο Νοέμβρης» στον κειμενογράφο. Συζητήστε με την ομάδα σας ποιες από τις παραπάνω πληροφορίες (ονομασία του μήνα, ήθη και έθιμα) θα συμπεριλάβετε στο κείμενό σας.
- Με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού γράψτε στον κειμενογράφο το έγγραφο με τις πληροφορίες που επιλέξατε. Δώστε στο έγγραφο τον τίτλο «Ο Νοέμβρης» και αποθηκεύστε το με το ίδιο όνομα.
- Εκτυπώστε με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού το έγγραφό σας.

2. Στη συνέχεια πλοηγηθείτε στην παρακάτω σελίδα

http://www.rhodeslibrary.gr/info/2005_3/index.html

- Διαβάστε το κείμενο που αναφέρεται στον μήνα Νοέμβριο και με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού, εκτυπώστε το.
- Συζητήστε και επιλέξτε με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας σας τις σημαντικότερες πληροφορίες που θα συμπεριλάβετε στην παρουσίασή σας.

3. Κατόπιν αναζητήστε την ετυμολογία της λέξης «Νοέμβριος» στα παρακάτω λεξικά:

- Ηλεκτρονικό Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη] (http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/search.html)

- Βικιλεξικό (<http://el.wiktionary.org/wiki>)

- Εικονογραφημένο Λεξικό Α', Β', Γ' Δημοτικού (<http://pi-schools.sch.gr/dimotiko>)

Οι μαθητές/-τριες καλούνται να πούνε τι παρατηρούν. Από την αναζήτηση διαπιστώνεται ότι ο παραπάνω ορισμός δεν υπάρχει σε όλα τα λεξικά. Ανοίξτε τις σελίδες που ακολουθούν:

http://www.paidika.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=534&Itemid=83&limit=1&limitstart=11

http://www.matia.gr/7/71/7106/7106_3_11.html

- Μελετήστε προσεκτικά τις παροιμίες.
- Συζητήστε με την ομάδα σας την ερμηνεία των παροιμιών.
- Ζητήστε από τον/την εκπαιδευτικό να σας εξηγήσει όποια δεν γνωρίζετε.
- Αντιγράψτε, με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού, όσες παροιμίες θέλετε στον κειμενογράφο. Αποθηκεύστε το έγγραφο και εκτυπώστε το.

1. Έπειτα, αναζητήστε στις παρακάτω ιστοσελίδες που ακολουθούν, τις θρησκευτικές και εθνικές γιορτές του μήνα Νοέμβρη:

http://www.paidika.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=702&Itemid=83

http://www.matia.gr/7/71/7106/7106_2_11.html

- Εντοπίστε τις γιορτές στο ημερολόγιο.

- Καταγράψτε τα ονόματα των συμμαθητών σας που γιορτάζουν τον μήνα Νοέμβριο.
  - Εάν έχετε αλλόγλωσσους συμμαθητές στην τάξη σας, ζητήστε τους να σας περιγράψουν κάποια γιορτή που συνηθίζεται στη χώρα τους ή στον τόπο καταγωγής, τον μήνα Νοέμβριο και καταγράψτε την.
  - Αντιγράψτε, με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού, από τα κείμενα της παραπάνω σελίδας τις θρησκευτικές και εθνικές γιορτές του μήνα Νοέμβρη, αποθηκεύστε το έγγραφό σας και εκτυπώστε το.
2. Τέλος, κάθε μέλος της ομάδας οφείλει να παρουσιάσει από μία τουλάχιστον από τις παραπάνω δραστηριότητες στην ολομέλεια. Οι μαθητές/μαθήτριες της ομάδας μπορούν να αναρτούν τις εργασίες τους στον πίνακα ανακοινώσεων της τάξης τους.
3. Ο/Η εκπαιδευτικός της τάξης δημιουργεί στον Η/Υ ένα φάκελο με την ονομασία «Ο δεύτερος μήνας του Φθινοπώρου» και συλλέγει όλα τα έγγραφα που έχει δημιουργήσει η ομάδα.

Όταν ολοκληρωθεί η παρουσίαση του Φ.Ε. στην ολομέλεια, ο/η εκπαιδευτικός συλλέγει τις εργασίες των παιδιών και με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού της Πληροφορικής τις τοποθετεί μαζί με τα υπόλοιπα Φ.Ε. σε ένα C.D. Όλο το υλικό που θα παραχθεί, θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα ή στο blog του σχολείου.

Ε. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Το σενάριο μπορεί να πραγματοποιηθεί με τη συνεργασία δύο ή περισσότερων τμημάτων της ίδιας τάξης του σχολείου ή μεταξύ δύο διαφορετικών τάξεων.

Απαραίτητο είναι να δοθεί μεγάλη έμφαση στους νέους γραμματισμούς που πρέπει να αποκτήσουν τα παιδιά και λιγότερο στα αποτελέσματα τα οποία θα προκύψουν από την επιλογή και την άντληση πληροφοριών. Εννοείται ότι θα δοθεί μεγαλύτερη έμφαση και θα επιδειχθεί εντονότερη επιμονή σε γραμματισμούς με τους οποίους επιχειρείται να αποκτήσουν επαφή για πρώτη φορά.

Οι μαθητές/-τριες της Β΄ Δημοτικού δεν είναι σε θέση να χειριστούν με άνεση τον Η/Υ και να πλοηγηθούν με άνεση στο διαδίκτυο, θα πρέπει ο χρόνος αναζήτησης που θα δίνεται να είναι μεγάλος. Εδώ απαιτείται η συνεργασία του εκπαιδευτικού της πληροφορικής με τον εκπαιδευτικό της τάξης, έτσι ώστε οι δραστηριότητες του μαθήματος των ΤΠΕ στη Β΄ τάξη, να έχουν ως στόχο:

- την ακόμη καλύτερη εξοικείωση των μαθητών με τον υπολογιστή (τα μέρη του, τις λειτουργίες του)·
- μια κλιμακούμενη εξοικείωση με προγράμματα γενικής χρήσης (ζωγραφικής, επεξεργαστή κειμένου, λογισμικού παρουσίασης)·
- επίσης, μεγαλύτερη εξοικείωση με την πλοήγηση στο διαδίκτυο και σε λογισμικά·
- μια πρώτη επαφή με την αναζήτηση και άντληση πληροφοριών.

Έτσι, οι συγκεκριμένες δραστηριότητες θα συμβάλλουν στην όσο το δυνατόν πληρέστερη ανάπτυξη του σεναρίου. Επιπλέον, οι μαθητές/-τριες της Β΄ Δημοτικού δεν είναι εξοικειωμένοι/-ες με την ομαδική εργασία. Ενδεχομένως να δημιουργηθούν ορισμένα προβλήματα συνεργασίας, τα οποία θα κληθεί να τα αντιμετωπίσει και να τα λύσει ο/η διδάσκων/-ουσα. Κατά τη διάρκεια της εργασίας σε ομάδες ο/η διδάσκων/-ουσα είναι καλό να κινείται ανάμεσα στις ομάδες και να δίνει συμβουλές. Ο/Η διδάσκων/-ουσα θα πρέπει να φροντίσει τις λεπτομέρειες για την έκθεση των ευρημάτων και των δημιουργημάτων των μαθητών/-τριών.